

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ivanky Havlíkové a soudců Mgr. Ing. Silvie Svobodové a JUDr. Naděždy Řehákové ve věci

žalobkyně: **Z. Š.**
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo pro místní rozvoj**
sídlem Staroměstské náměstí 932/6, 110 15 Praha 1

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a vymezení sporu

1. Žalobkyně se žalobou podanou dne 15. 4. 2021 u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) domáhá ochrany před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením žalovaného. Tento zásah dle žalobního tvrzení žalobkyně spočívá v nesprávném (nezákonném) vyřízení podnětu žalobkyně ze dne 26. 1. 2021 k provedení přezkumného řízení. Žalobkyně se tak domáhá, aby městský soud určil, že výzva žalovaného ze dne 9. 2. 2021, č. j. MMR-10276/2021-83, zasláná žalobkyni na vědomí (dále jen „Výzva ze dne 9. 2. 2021“), je z důvodu jejího vydání až po prekluzivní jednoroční objektivní lhůtě ode dne nabytí právní moci rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, odboru územního plánování a stavebního řádu (dále jen „krajský úřad“), ze dne 30. 1. 2020, č. j. MSK 18303/2020, sp. zn. SZ ÚPS/35450/2017/Kol, nezákonným zásahem.

II. Žaloba

2. Žalobkyně uvedla, že dne 15. 2. 2021 obdržela na vědomí přípis žalovaného ze dne 9. 2. 2021, č. j. MMR-10276/2021-83, označený jako „Výzva k předložení spisu pro účely posouzení, zda nejsou dány důvody k zahájení přezkumného řízení ve věci rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje č. j. MSK 18303/2020, sp. zn. SZ ÚPS/35450/2017/Kol ze dne 30. 1. 2020“ (dále jen „rozhodnutí krajského úřadu ze dne 30. 1. 2020“), který byl adresován Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje, odboru územního plánování a stavebnímu úřadu (dále jen „krajský úřad“).
3. Žalobkyně namítla, že vydáním Výzvy dne 9. 2. 2021 ignoroval žalovaný jednoroční lhůtu stanovenou v § 96 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), která je prekluzivní. Žalobkyně s poukazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 30. 5. 2019, č. j. 2As 199/2018 – 37 uvedla, že ve Výzvě ze dne 9. 2. 2021 spatřuje nezákonný zásah do svého práva na přezkum rozhodnutí krajského úřadu ze dne 30. 1. 2020, jímž jí krajský úřad odepřel právo na projednání odvolání, které shledal opožděným.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že dne 28. 1. 2021 obdržel podnět žalobkyně k provedení přezkumného řízení (dále též „podnět žalobkyně ze dne 28. 1. 2021“) ve věci rozhodnutí krajského úřadu ze dne 30. 1. 2020, kterým bylo jako opožděné zamítnuto žalobkyní podané odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Frýdlant nad Ostravicí, odboru regionálního rozvoje a stavebního úřadu, (dále jen „stavební úřad“) č. j. MUFO 10311/2016 ze dne 31. 3. 2016 o umístění a povolení stavby rodinného domu včetně přípojek sítí, žumpy, vsaku a zpevněných ploch, vydaného k žádosti společnosti SIDL s.r.o.
5. Výzvou ze dne 9. 2. 2021 si proto žalovaný od krajského úřadu vyžádal předložení kompletního správního spisu věci se týkajícího, který obdržel dne 12. 4. 2021, a ze kterého ověřil, že rozhodnutí krajského úřadu ze dne 30. 1. 2020, vůči němuž směřoval podnět žalobkyně, nabylo právní moci dne 3. 2. 2020.
6. Žalovaný dále shrnul obsah podnětu žalobkyně ze dne 28. 1. 2021. Pokud jde o podnětem dotčené rozhodnutí krajského úřadu ze dne 30. 1. 2020, žalovanému je z úřední činnosti známo, že bylo již podrobena soudnímu přezkumu, a to v řízení vedeném u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 22 A 37/2020. Krajský soud rozsudkem ze dne 13. 1. 2021, č. j. 22 A 37/2020 - 37, žalobu proti napadenému rozhodnutí zamítl. Tento rozsudek nabyl právní moci dne 15. 2. 2021 a krajskému úřadu byl vrácen správní spis krajským soudem dne 9. 3. 2021. Krajský úřad tedy nemohl žalovanému poskytnout vyžádaný správní spis dříve než po 9. 3. 2021. Právní závěr krajského soudu byl potvrzen rozsudkem NSS ze dne 22. 6. 2021 č. j. 10As 68/2021 – 50, kterým byla zamítnuta kasační stížnost žalobkyně.
7. Žalovaný poukázal na to, že přezkumné řízení je správním řízením vedeným z moci úřední (§ 46 správního řádu) a jeho zahájení tak není (na rozdíl od odvolacího řízení) v dispozici účastníků řízení, proto nejde o (mimořádný) opravný prostředek. Kritériem přezkoumávání (zpravidla pravomocného) rozhodnutí v přezkumném řízení je pouze zákonnost přezkoumávaného rozhodnutí a také řízení, které mu předcházelo.
8. Dále žalovaný poukázal na to, že podle ust. § 96 odst. 1 správního řádu lze usnesení o zahájení přezkumného řízení vydat nejdéle do 2 měsíců ode dne, kdy se příslušný orgán o důvodu zahájení přezkumného řízení dozvěděl, nejpozději však do 1 roku od právní moci rozhodnutí ve věci. Napadené rozhodnutí nabylo právní moci dne 3. 2. 2020, tudíž usnesení o zahájení přezkumného řízení mohlo být vydáno nejpozději do 3. 2. 2021. Žalovaný podnět žalobkyně

obdržel dne 28. 1. 2021, tedy velmi krátce před uplynutím prekluzivní lhůty. Vzhledem k tomu, že správní spis si žalovaný vyžádal bezodkladně již Výzvou ze dne 9. 2. 2021, nedopustil se žádných zbytečných průtahů a postupoval v souladu se zásadou rychlosti a hospodárnosti řízení podle § 6 správního řádu.

9. Dále žalovaný poukázal na judikaturu Ústavního soudu a správních soudů, podle které podnět k provedení přezkumného řízení podle § 94 a násl. správního řádu není návrhem na zahájení řízení a účastník, který takový podnět podá, nemá na přezkoumání pravomocného rozhodnutí v přezkumném řízení právní nárok, resp., že sdělení o neshledání důvodů k zahájení přezkumného řízení není zásahem ve smyslu § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jelikož nezasahuje do právních poměrů osob a nijak nemění existující právní a skutkový stav věci.
10. Žalovaný dále uvedl, že se nelze úspěšně domáhat vydání rozhodnutí v případech, kdy je možno správní řízení zahájit jen z moci úřední a správní orgán při vyřízení podnětu k jeho zahájení postupoval podle § 42 správního řádu. Konečně pak sdělil, že postup při šetření podnětu dle § 42 správního řádu a sdělení o výsledku šetření jsou úkony správního orgánu, které mohou být nezákonným zásahem ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s., jen pokud zasahují do práv oznamovatele, což v případě žalobkyně nenastalo.
11. Na základě uvedených skutečností žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

12. Městský soud v Praze na základě včasné žaloby (§ 84 odst. 1 a 2 s. ř. s.) přezkoumal postup žalovaného z hlediska žalobkyní tvrzených skutkových okolností a odpovídající právní úpravy, přičemž v souladu s § 87 odst. 1 s. ř. s. vycházel při určení toho, zda zásah byl nezákonný, ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době zásahu. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání za splnění podmínek podle § 51 odst. 1 s. ř. s. a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
13. Žalobkyně se podanou žalobou domáhá ochrany před nezákonným zásahem orgánu veřejné moci ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s. Podle § 82 s. ř. s. se může „každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl přímo zaměřen proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, žalobou domáhat u soudu ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný“. Jak plyne z judikatury správních soudů, ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2005, č. j. 2 Aps 1/2005 - 65, č. 603/2005 Sb. NSS, rozsudek NSS ze dne 9. 1. 2013, č. j. 1 Aps 10/2012 - 20, nebo rozsudek NSS ze dne 27. 11. 2014, č. j. 7 Afs 125/2014 - 32). Posouzení jednotlivých definičních znaků nezákonného zásahu je pak vždy otázkou věcného (meritorního) přezkumu žaloby (např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2008, č. j. 8 Aps 6/2007-247, č. 1773/2009 Sb. NSS), ledaže by bylo z povahy věci zcela zjevné, že o nezákonný zásah jít nemůže; pak soud žalobu odmítne (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 11. 2017, č. j. 7 As 155/2015 - 160, bod 63).
14. K tomu soud předně uvádí, že samotné nezahájení přezkumného řízení nezákonným zásahem pojmově být nemůže, neboť na zahájení takového řízení skutečně není dán právní nárok. Jedná se totiž o dozorčí prostředek, který není v dispozici účastníků řízení, ale je uplatňován z úřední povinnosti – zahájení či nezahájení přezkumného řízení tak závisí na úvaze nadřízeného

správního orgánu. Soudy proto dovodily, že proti nezahájení přezkumného řízení (potažmo sdělení o neshledání důvodů k jeho zahájení) se nelze bránit zásahovou žalobou, stejně jako se proti tomu nelze bránit ani žalobou nečinnosti či žalobou proti rozhodnutí (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2018, č. j. 10 As 374/2017 - 51).

15. V posuzované věci ovšem žalobkyně spatřovala nezákonný zásah nikoli v nezahájení přezkumného řízení jako takovém, ale ve vydání výzvy k předložení správního spisu pro účely posouzení, zda nejsou dány důvody k zahájení přezkumného řízení, po uplynutí jednoleté prekluzivní lhůty podle § 96 odst. 1 správního řádu.
16. Městský soud v Praze se proto nejprve zabýval otázkou, zda byla naplněna první ze shora uvedených podmínek, tedy zda byla žalobkyně v důsledku Výzvy ze dne 9. 2. 2021 přímo zkrácena na svých právech. Soud dospěl k závěru, že touto Výzvou ze dne 9. 2. 2021, která byla adresována Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje a žalobkyni zaslána pouze na vědomí, nebyly žalobkyni uloženy žádné povinnosti ani omezena její práva. Touto Výzvou si žalovaný pouze vyžádal od krajského úřadu předložení kompletního správního spisu ve věci sp. zn. SZ ÚPS/35450/2017/Kol, a to na základě podnětu žalobkyně ze dne 26. 1. 2021 k provedení přezkumného řízení, který mu byl doručen dne 28. 1. 2021, tedy krátce před uplynutím prekluzivní lhůty ve smyslu § 96 odst. 1 správního řádu, která uplynula dne 3. 2. 2021.
17. Aby se vůbec dalo uvažovat o tom, že nedodržením, respektive spíše namítaným marným uplynutím stanovené lhůty by mohlo dojít k zásahu do veřejného subjektivního práva žalobkyně, musela by mít právní nárok na vydání usnesení o zahájení přezkumného řízení. Judikatura Nejvyššího správního soudu však již ve vztahu k § 96 odst. 1 správního řádu dovodila, že na vydání takového usnesení právní nárok není. Z rozsudku ze dne 22. 7. 2009, č. j. 1 Ans 4/2009 – 66 plyne, že přezkumné řízení lze zahájit právě jen z moci úřední (srov. § 95 odst. 1 správního řádu). Účastník může v této věci podat pouze podnět, který není návrhem na zahájení řízení (tak výslovně § 94 odst. 1 věta třetí správního řádu). Podle ustálené judikatury vztahující se již ke správnímu řádu z roku 1967 (č. 71/1967 Sb., § 65), nemají účastníci nárok na užití prostředků dozorčího práva, tedy na zahájení přezkumného řízení a veřejná subjektivní práva účastníka zůstávají odložením podnětu tohoto účastníka na zahájení přezkumného řízení pro jeho nedůvodnost naprosto nedotčena (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze, č. j. 6 A 53/97 - 18 ze dne 27. 2. 1998, publ. v Soudní judikatura pod č. 877/2001). Tuto judikaturu převzal rovněž Nejvyšší správní soud (srov. rozsudek ze dne 22. 5. 2008, č. j. 9 Ans 1/2008 - 135).
18. Z uvedeného tak vyplývá, že pakliže žalobkyně nemá právní nárok na zahájení přezkumného řízení, nemohlo být vydáním Výzvy ze dne 9. 2. 2021 po uplynutí prekluzivní lhůty podle § 96 odst. 1 správního řádu, adresované krajskému úřadu, zasaženo do jejích veřejných subjektivních práv, neboť z § 94 správního řádu žádné takové právo neplyne, a tudíž se nejedná o nezákonný zásah ve smyslu § 82 s. ř. s.
19. Pro úplnost soud uvádí, že žalobkyní odkazovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2019, č. j. 2As 199/2018 – 37, nebyl pro posouzení věci relevantní, neboť vychází z odlišného skutkového stavu a právního posouzení, když podstatou tam projednávané věci nebylo zahájení přezkumného řízení, na něž není právní nárok, nýbrž povinnost správního orgánu zahájit správní řízení ve věci změny rodného čísla, jsou-li pro to splněny zákonné podmínky.

V.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

20. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

21. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Ve věci byl úspěšný žalovaný, kterému však žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 31. března 2022

JUDr. Ivanka Havlíková, v. r.
předsedkyně senátu